

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio XVI. Probatur nostra sententia auctoritate Patrum, & Conciliorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

tione, & nullâ præcedente Scientiâ Conditionatâ dictante, quid homo liberè sit voliturus in talibus circumstantiis, prout supra diximus.

299. Probatur 5. ex illo ad Ephes. 1. *In quo, ait, & nos sorte vocati sumus, prædestinati secundum propositum voluntatis ejus, qui operatur omnia secundum consilium voluntatis suæ.* Ubi D. Paulus analogia fortis probat prædestinationem ante prævisa merita in esse absoluto: tum quia fors fortuitò, & casu hominibus contingit; quamvis respectu Dei non sic, sed ex libero decreto, consilio, & proposito: tum quia fors significat dona gratis collata his potiùs, quam aliis, solumque Dei beneplacito: tum quia fors significat terram viventium, id est gloriam à Deo promissam juxta illud Psal. 141. *Portio mea in terra viventium: quæ sorte divisa est, ut constat ex Scriptura.*

300. Confirmatur primò ex illo ad Coloss. 1. *Qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum in lumine.* Ubi D. Chrysost. hom. 2. *Qua ratione, ait, sortem vocat; ut ostendat neminem ex propriis suis virtutibus acquirere regnum, sed quemadmodum fors magis ex eventu est, & casu, ita & hic: Nemo enim talem vitam conversationem ostendit, ut regno dignus esse possit, sed totum donum est ipsius Dei.* Idem exposuit hic Theophylact. D. Prosper. Epist. ad Rufinum, & D. Ansel. Confirmatur secundò ex psal. 30. ibi: *In manibus tuis sortes mee: non autè dixisti meis: ubi D. Aug. Quando Deus, ait, nulla merita nostra invenit, sorte voluntatis suæ nos salvos fecit, quia voluit, non quia digni fuimus. Hac est fors.* Confirmatur tertio ex illo Prov. 16. *Sortes mittuntur in sinum, sed à Domino temperantur.* Ubi Beda cap. 18. cum D. Hieron. *Sors, ait, est occulta & incomprehensibilis prædestinatione ex divina regula procedens.* Confirmatur quarto ex illo Act. 8. ubi D. Petrus ad Simonem Magum: *Non est tibi pars, neque fors in fide hac: id est, non pertinet ad istam gratiam, quam gratis omnes accepimus, quia pecuniâ te putas emere, quod gratis datur.* Confirmatur quinto ex illo Act. 1. *Ostende quem elegeris ex his duobus unum: & additur: Cecidit fors super Mathiam: ubi notandum illud: cecidit: denotare casum, & Mathiam non fuisse causam illius suæ electionis; ergo &c.*

301. Probatur sexto ex illo Luc. 12. 32. ibi: *Nolite timere pusillus grex, quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum: ubi agitur de æterno regno dando ex complacentia, & ex beneplacito divino, non autem ex debito, & ex meritis absolute prævisis; neque enim dicimus debitorem solvere debitum ex complacentia, sed ex debito. Dicent sermonem ibi esse de simplici, & inefficaci complacentia, aut voluntate conditionata, non autem efficaci; siquidem Christus Dominus non ad solos Apostolos, sed etiam ad alios verba fecit, inter quos multi non fuerunt prædestinati: aut si ad solos Apostolos, etiam inter illos erat Judas, quod stare non potest cum voluntate Dei efficaci prædestinante; ergo &c.* Respondeo primò hæc verba intelligenda de solis electis, facta denominatione à potiori parte. Secundò, quia Christus Dominus voluit huic pusillo gregi speciale solatium exhibere; nihil autem speciale eis indicasset, si tantum de voluntate conditionata locutus esset.

302. Probatur septimò ex illo Joan. 10. 26. *Vos non creditis, quia non estis ex ovibus meis: Oves meæ vocem meam audiunt.* Ubi D. Aug. tr. 35. in Joan. assignat conscriptionem inter oves Christi pro causa auditionis; ergo secundum rationem prius est esse ovem Christi per prædestinationem, quam

credere & audire vocem Christi.

Probatur octavò ex illo Joan. 15. 16. *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos.* Ubi sermo est ad solos Apostolos electos & prædestinatos, jam excluso Judæ, quo loco utitur D. Aug. ad probandam electionem gratuitam. Dicent ibi sermonem esse de electione ad Apostolatam; ergo &c. Respondeo negando antecedens; quia etiam ibi est sermo de electione ad sanctitatem, & ad bona opera eorumque perseverantiam, ut patet ex adjectis verbis: *Et posui vos, ut eatis, & fructum asseratis, & fructus vestri maneat: ad quæ dicuntur à Christo gratis electi; alioqui si ex operibus, prius ipsi per sua bona opera Christo elegerent, quam à Christo eligerentur.*

Probatur nonò ex illo ad Ephes. 1. *Sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti.* Ubi D. Aug. lib. de prædest. Sanctor. cap. 17. & 18. *Non ergo quia futuri eramus, sed ut essemus. Idè quippe tales eramus futuri, quia elegit ipse, prædestinans, ut tales per gratiam ejus essemus.* Et ex illo Jacob. 1. *Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide, & heredes regni.* Ubi D. Aug. de prædest. Sanctor. cap. 17. *Eligendo ergo Deus facit divites in fide, sicut heredes regni. Rectè quippe in eis hoc eligere dicitur, quod ut in eis faciat, eos elegit.* Et ex illo 1. Cor. 4. *Quis enim te discernit? quid habes, quod non acceperis? Si autem acceperis, quid gloriaris, quasi non acceperis.* Ubi D. Aug. lib. 2. contr. 2. Epist. Pelagian. cap. 7. *Quis te discernit? Et tanquam respondisset, discernit me fides mea, propositum meum, meritum meum. Quid enim habes, inquit, quod non acceperis? Si autem acceperis, quid gloriaris, quasi non acceperis? Ergo ille discernit, qui unde discernaris impertis, penam debitam removendo, in debitam gratiam largiendo, &c.* Ex quibus, aliisque pluribus locis, quæ videri possunt apud Doctores citatos, satis constat Deum de facto nos elegerisse ad gloriam ante merita absolute prævisa.

SECTIO XVI.

Probatur nostra Sententia auctoritate Patrum, & Conciliorum.

CUM inter Sanctos Ecclesiæ Catholice Patres maxima sit de hac re D. Augustini auctoritas, quem utriusque Sententiæ Doctores pro se habere dicunt, & ex non benè intellecta Summorum Pontificum approbatione circa doctrinam D. Augustini de gratia, & prædestinatione, aliqui nostræ sententiæ Authores occasionem sumpserint severius, quam par est adversus contrariæ sectatores animadvertendi, de tali Summorum pontificum approbatione, quid sentiamus, prius dicendum, ut auctoritatem D. August. illiusque vim melius intelligamus: Undè:

Advertendum est, doctrinam D. Aug. quantum ad id, quod electio cujusque prædestinati ad gloriam facta fuerit ab æterno independentè ab operibus supernaturalibus absolute prævisis, & quod hujusmodi electio fuerit causa, ex qua infallibiliter sequerentur bona opera supernaturalia, & perseverantia in illis, non fuisse à Summis Pontificibus, & Conciliis approbatam quasi de fide, neque tanquam certam; siquidem hi fuerunt Celestinus Papa in epist. ad Episcopos Gallie, Leo I. Epist.

Epist. ad Nicetam. Gelasius in decreto de apocri. *Script. & Epist. 5. ad Episcopos per Picenum.* Et Concil. Arausican. 2. qui omnes non approbant ut certam, & de fide doctrinam. D. August. de prædestinatione, nisi quantum ad hoc, quod ex viribus naturæ sine auxilio gratiæ, nullum detur initium justificationis, nulla dispositio, nullum meritum, & nulla impetratio.

307. Probatur primò, quia in suis decretis, & canonicis inferunt articulos illos doctrinæ D. Aug. quos approbant; cum tamen plurimos inferant de negando initio gratiæ ex solis viribus naturæ, nullam ibi mentionem faciunt de electione ad gloriam ante prævisa merita. Secundò, quia illorum decreta dirigebantur ad reprimendos Massilienses contra D. Aug. Sed hi, licet agerent, non solum de electione ad gratiam, sed etiam ad gloriam, in eo tantum errabant, quod utriusque electionis causam sumi volebant ex actionibus liberi arbitrii, non dum excitati per auxilium supernaturale; ergo hoc tantum, non verò electio ad gloriam ex prævisis operibus supernaturalibus per gratiam, ab illis expressè reprobatur.

308. Advertendum tamen deinde est, electionem hanc ad gloriam ante prævisa merita magnam auctoritatem conciliare ex eo, quod huiusmodi sententia sit maximè affinis doctrinæ fidei confirmatæ à Summis Pontificibus; siquidem D. Aug. quoties excludit justificationis initium ex solis viribus naturæ contra Pelagianos, & Semipelagianos, toties recurrit ad id excludendum ad electionem factam ante prævisa opera quæcumque, siue naturalia, siue supernaturalia, insistsens semper in potestate divinæ electionis, ut nos moveat infallibiliter ad opera supernaturalia. Et quamvis Adversarii, quando ex testimoniis D. Aug. colligimus electionem ante prævisa merita, dicant D. Aug. agere de electione ad gratiam, aut ad vocationem congruam, non autem de electione ad gloriam, id tamen ex pluribus D. Aug. locis, aliorumque Patrum manifestè apparet: Undè.

309. Probatur primò ex D. Aug. in locis, de quibus supra, & nunc ex lib. de corrept. & grat. cap. 6. ubi adducens illud Act. 13. *Crediderunt quotquot ordinati erant in vitam æternam: Quis, inquit, in æternam vitam potuit ordinari, nisi perseverantia dono; quandoquidē qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit: quā salute, nisi æternā; sed nomine vitam æternam, siue salutem æternam, non potest intelligi sola gratia, aut sola perseverantia; siquidem donum perseverantiæ non est medium, quo homines ordinantur ad gratiam, aut perseverantiam, sed quo ordinantur ad gloriam; hoc autem donum perseverantiæ procedit ex electione divinā, ut constat ex toto citato capite; ergo &c.*

310. Dicent nominibus *vita æterna, salus æterna, regnum colorum, aut gloria* intelligi à D. Aug. gratiam, quatenus hæc nos ordinat ad gloriam, quæ virtute continetur in ipsa gratia. Non placent: primò quia huiusmodi explicatio locum non habet in proximè citato loco, ut patet ex dictis. Secundò, quia verba detorquet ad minus usitatum intellectum. Tertio, quia minus aptè congruit menti D. Aug. ut patet ex supra dictis.

311. Probatur secundò ex eodem Aug. lib. de prædest. Sanct. cap. 17. ubi explicans illud Jacobi 1. *Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, &c. Eligendo ergo Deus, ait, facit divites in fide, sicut hæredes regni. Rectè quippe in eis hoc eligere dicitur, quod ut in eis faciat, eos elegit.* Ex quo facillè colligitur, electionem ad hæreditatem regni, & ad divitias fidei in eo

convenire, quod sicut electio est causa, ut sint divites in fide, ita etiam ut sint hæredes regni, & ut habeant ea, per quæ sint hæreditate digni; ergo ad electionem ad gloriam non præsupponuntur merita prævisa, sed ab ipsa electione causantur. Hoc idem probant alia loca D. Aug. quæ Sectione præcedente ponderavimus, & hanc doctrinam D. Aug. de electione ad gloriam ante merita absolute prævisa ita explicant D. Prosper, D. Fulgent. lib. 1. ab Monim. cap. ult. & lib. 2. cap. 1. & Doctores supra cit.

312. Dicent 1. D. Aug. tradidit hanc doctrinam contra Pelagianos, & Semipelagianos; sed horum nulli errabant circa electionem ad gloriam ex meritis gratiæ, sed tantum ex meritis naturæ prævisis; ergo solum de electione ad gratiam, & non ad gloriam locutus fuit. Respondeo minorem esse falsam, ut patet ex supra dictis, & exinde sumitur argumentum pro nostra sententia, quia Semipelagiani dicebant propter merita elicienda ex viribus naturæ à Deo prævisa eligi homines non solum ad auxilia gratiæ, sed etiam ad perseverandum in gratia, & ad gloriam; sed D. Aug. debuit plenè refellere Semipelagianos; ergo refellit non solum prædestinationem ad gratiam, sed etiam ad gloriam ex prævisis antea meritis: siquidem sic melius, & abundantius eorum errorem confutabat, quatenus dicebat, non solum ea, quæ in tempore sine præcedenti merito conferuntur, sed etiam ea, quæ conferuntur ad merita retribuenda, fuisse prædestinata ex mera benevolentia Dei decernentis conferre merita, ut retributionem conferat.

313. Dicent 2. Prædestinatio apud D. Aug. non est electio ad gloriam, sed tantum ad gratiam, ut patet ex lib. de prædest. Sanct. cap. 10. *Inter gratiam, inquit, & prædestinationem hoc tantum interest, quod prædestinatio est gratia preparatio; gratia verò ipsa donatio; ergo quando asserit prædestinationem fieri ante prævisa merita, intelligit solum electionem ad gratiam.* R. nomine gratia hoc loco comprehendendi quælibet dona, ad quæ gratis eligimur, quamvis eligamur, ut ea consequamur per merita, ut consequimur gloriam.

314. Dicent 3. Impossibile est, gloriam in tempore reddi, ut præmium meritum, & sit ab æterno prædestinata merè gratis, non præmisso meritum examine; siquidem, quod fit in tempore, eodem modo est ab æterno prædestinitum; alioquin aliter vellet Deus in tempore, quam voluit ab æterno; ergo &c. Respondeo argumentum laborare æquivocatione, quam sic distinguimus. Deus merè gratis elegit homines ad gloriam, & in ea electione gratis etiam voluit, ut gloriam obtinerent non gratis, sed ex iustitia per merita conferenda ab ipso Deo ad hunc finem. De hoc tamen latius intra.

315. Dicent 4. D. Aug. probat prædestinationem, & electionem non fieri ex prævisis meritis ex eo, quod aliàs gratia non esset gratia; sed hoc inconveniens non sequitur ex eo, quod electio ad gloriam ita fiat; ergo &c. Respondeo retorquendo argumentum: Ex eo, quo augmenti gratiæ reddatur meritis de condigno, & perseverantia, & prima gratia obtineatur per merita de congruo, non sequitur, gratiæ non esse gratiam; ergo apud D. Aug. electio ad primam gratiam, ad augmentum, & ad perseverantiā fiet ex prævisis meritis; hoc autem est falsum; ergo &c.

316. Probatur tertio ex D. Prospero in sentent. super cap. 8. Gallor. *Qui salvantur, ait, ideo salvi sunt, quia illos voluit Deus salvos fieri: & qui pereunt, ideo pereunt, quia perire meruerunt.* Idem tenet

ad excerpta Genuensium dub. 9. & lib. ad Rufinum de liber. arbit. Et lib. 1. de vocat. gent. cap. 17. & 24. & lib. 2. cap. 9. & aliis in locis. Ex D. Fulgent. de Incarn. & grat. cap. 31. Eisdem vivificari vult, quos vult salvari: Sic ergo quos vult, salvat, quemadmodum quos vult, vivificat. Et in epilogo lib. de Incarnat. & grat. Donum, inquit, illuminationis ad credendum, & donum perseverantiae ad proficiendum, & permanendum, & donum glorificationis ad regnandum, quibus dare voluit, preparavit. Et idem probat lib. 1. ad Monim. à cap. 7. usque ad 10. & cap. 14. & lib. 1. de Incarnat. & grat. cap. 31. ad finem. Et Petr. Diacon. lib. de Incarnat. & grat. cap. 7. Desinant, inquit, querere, cur alios salvet gratuito dono, alios derelinquat iusto, & occulto iudicio, qui potestatem habet ex eadem massa aliud vas facere in honorem, aliud in contumeliam, & clament una nobiscum: O altitudo divitiarum! sed ex horum Patrum locis videtur satis constare, electionem ad gloriam fuisse factam ante praevisionem meritorum; ergo &c.

377. Dicent 1. D. Prosper. & D. Fulgent. assignant rationem, ob quam unus homo praedestinatus non sit; siquidem ille ad cap. 3. Gallor. Idem, ait, praedestinati non sunt, quia tales futuri ex voluntaria praevaricatione praefecti sunt. Et hic lib. 2. ad Monim. cap. 1. Averso peccatoris, inquit, quoniam Deum futura non latuit, in aeterna praesentia preparatam sibi penam invenit; ergo etiam deberent assignare rationem, ob quam unus potius, quam alius sit praedestinatus, qualia sunt merita praevisa; alioqui inconsequenter procederent. Respondeo ad reprobationem, quae est voluntas puniendi, praesupponi quidem praesentiam peccati absolute futuri, non ita tamen ad reprobationem, quae est negatio praedestinationis, seu voluntas non praedestinati; quare autem illa ita praesupponat praesentiam peccati, & non ita electio praesupponat praesentiam absolutam meritorum, dicemus infra.

378. Dicent 2. D. Fulgent. lib. 1. ad Monim. cap. 24. ait: Deus praedestinavit ad regnum, quos ad se praefecit misericordia praevientis auxilio redituros, & in se misericordia subsequens auxilio remansuros; ergo praesentia meritorum praecedat praedestinationem. Respondeo consequentiam esse veram, si loquamur de praesentia meritorum conditionata, non autem absolute.

379. Probatur 4. ex D. Chrysost. ad Coloss. 1. hom. 2. Non solum, ait, honorem nobis, sed & vires ad amplectendum eum dedit. Duplicatur enim honor per id, quod & idoneos ad collatum donum facit. Et infra. Nemo talem vitae conversationem ostendit, ut regno dignus esse possit, sed totum donum est ipsius Dei. Idem tenet 2. Thessalon. 1. hom. 3. & de laudib. Paul. hom. 4. & 9. & in psal. 50. hom. 2. & 2. Cor. 8. hom. 18. & saepe alibi, ut supra vidimus. Et ex D. Athan. serm. 3. contra Arianos. Quemadmodum, ait, elegit nos in se, ante facta fundamenta mundi, ut Sancti essemus, & incontaminati coram ipso, cum iam animi benevolentia praedestinasset, ut nos sibi in filios adoptaret per IESUM Christum: ubi notandum est verbum animi benevolentia. Et ex Theodoret. ad Ephe. 1. Sicut elegit nos, ait, in ipso ante mundi constitutionem, &c. Et infra: Deinde honoris, & liberalitatis magnitudinem admirans, subiunxit: secundum propositum voluntatis suae, hoc enim, inquit, voluit, hoc ei placuit. Et ex Theophylact. ad Coloss. 1. Qui dignos nos fecit, &c. Sorrem, ait, ubique vocat, ut ostendat, quod quemadmodum sors non est humana diligentia, neque conatus, sed fortunae potius videtur; hanc ad rationem non ex nostris virtutibus regno digni iudicamur, sed divina totum est gratia.

Probatur quintò ex D. Hieron. ad illud Ephe. 1. Sicut elegit nos, &c. Secundum, ait, propositum voluntatis suae, non secundum opera nostra. Et ex D. Greg. lib. 33. Moral. cap. 20. Quos benignè eligo, eripere mirabiliter possum, & eos, quos respuo, non iniuste derelinquo. Nemo quippe, ut divina illum gratia subsequatur, prius aliquid contulit Deo. Et infra: Nemo Deum meritis praevenit, ut tenere eum quasi debitorem possit: sed miro modo aequus omnibus conditor, & quosdam praelegit, & quosdam in suis pravis moribus iuste derelinquit. Nec tamen electis suis pietatem sine iustitia exhibet, quia hic eos duris afflictionibus premit: nec rursus reprobis iustitiam sine misericordia exercet, quia hic aequanimiter tolerat, quos quandoque in perpetuum damnat. Et ex D. Anselm. ad Rom. 8. Antequam quidquam boni, aut mali egissent, &c. Propositum, inquit, iustificationis manet, non secundum debiti, sed secundum gratiae electionem, qua eligendos facit Deus, non invenit, quia Deus facit, ut homines faciant opera, quae Deus possit eligere. Ex quibus Sanctorum Patrum locis citatis sufficienter constat, nostram praedestinationem fuisse factam ante merita absolute praevisa. Hoc idem videntur sentire plures alii, qui poterant hic à nobis citari, & possunt apud citatos Doctores videri.

Probatur sextò ex Concil. Valentian. sub Leone IV. cap. 3. ibi: Fidenterque, fateamur, praedestinationem electorum ad vitam, & praedestinationem impiorum ad mortem; in electione tamen salvandorum misericordiam Dei praecedere meritum bonum; in damnatione autem periturosum meritum malum praecedere iustum Dei iudicium, &c. ex quibus verbis manifestè probatur praedestinatio ante merita praevisa; reprobatio autem post praevisa absolute demerita; ergo &c.

Dicent primò nomine vitae ibi intelligi sola auxilia efficacia gratiae. Sed contra, quia ibi nomine mortis, ad quam praedestinantur impii post praevisa demerita, intelligitur poena aeterna; ergo etiam nomine vitae, ad quam praedestinantur electi, intelligitur gloria aeterna. Dicent secundò Patres ibi locutos de praedestinatione inefficaci. Sed contra, quia haec, ut supra diximus, est communis etiam reprobis; Patres autem ibi agebant de praedestinatione salvandorum, consequenterque de efficaci.

Probatur septimò ex Concil. Arausican. can. 25. ibi: Aliquos ad malum divina potestate praedestinos esse non solum non credimus, sed etiam si sunt, qui tantum malum credere velint, cum omni desperatione in illos anathema dicimus. Ex quo Concil. negat, Deum ex se praedestinare aliquem ad malum poenae ante praevisionem demeritorum; ergo è contra agnoscit Deum ex se praedestinare ad bonum, tum gratiae, quam gloriae ante merita praevisa. Confirmatur ex Trid. Sess. 6. cap. 16. ibi: Bene operantibus usque ad finem, & in Deo sperantibus, proponenda est vita aeterna, & tanquam gratia filius Dei per IESUM Christum misericorditer promissa, & tanquam merces, ex ipsius Dei promissione bonis ipsorum operibus, & meritis fideliter reddenda. Ex quibus verbis notanda sunt illa gratia, misericorditer, quae videntur significare gratuitam electionem ad gloriam, tradendam tamen ut mercedem.